

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ БЛАГОЕВГРАД

Становище

върху дисертационен труд на тема „КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ДИГИТАЛНИ ТЕХНОЛОГИИ. ДИГИТАЛИЗИРАНЕ НА СКАЛНИ СВЕТИЛИЩА ОТ ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ“, разработен от докторант Анастас Виктор Ифандиев към катедра „Културология“, Факултет по изкуствата на ЮЗУ „Неофит Рилски“

Научен ръководител: проф. д.н.к. Васил Марков

Изготвил становището: Мария Златкова Станкова, д-р, професор в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, ПН 3.9 Туризм, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград

Становището е изготвено в съответствие със Заповед № /2023 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за утвърждаване на научно жури.

По процедурата е предоставен комплект материали на електронен носител, съдържащ дисертация, автореферат, автобиография, декларация за изпълнение на Минималните национални изисквания, формуляр минимални национални изисквания за ОНС "доктор", декларация за оригиналност, отчет за извършена проверка за автентичност на текста на труда.

1. Обобщени данни за докторанта и процедурата

Анастас Виктор Ифандиев е асистент в катедра „Социология“ на Философския факултет в ЮЗУ „Неофит Рилски“. През 2018 г. е зачислен като редовен докторант в катедра „Културология“, Факултет по изкуствата, ЮЗУ „Неофит Рилски“. Дипломиран е като „бакалавър“ в катедра „Културология“ през 2005 г. В периода 2016 - 2018 г. се обучава по магистърска програма „Лингвистични аспекти на чуждоезиковото обучение“ в специалност „Английска филология“, Филологически факултет на Югозападния университет. В професионален план, Анастас Ифандиев е активен изследовател, участвал в редица теренни и теоретични проучвания.

По процедурата за публична защита, кандидатът Анастас Ифандиев представя разработен дисертационен труд на тема „КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ДИГИТАЛНИ ТЕХНОЛОГИИ. ДИГИТАЛИЗИРАНЕ НА СКАЛНИ СВЕТИЛИЩА ОТ ЮГОЗАПАДНА БЪЛГАРИЯ“ в обем от 186 стр., от които основен текст - 140 стр. Приложенията са 2 на брой с обем от 21 стр. Използваният библиографски апарат включва 169 литературни източника, от които 46 на български език и 123 на чужд език, както и 82 онлайн източника. Трудът е илюстриран с 1 таблици и 3 фигури. Върху проведеното изследване са реализирани 3 самостоятелни научни публикации и 1 глава от книга, като научната статия е 1, а научните доклади, изнесени на международни научни форуми в страната са 2. По процедурата е представен автореферат в обем от 28 страници, разработен в съответствие с изискванията за оформление и коректно отразяване на основните акценти в дисертационния труд и неговите приноси.

2. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в публичната защита творческа продукция

Общо представяне на дисертационния труд

Представеният за становище дисертационен труд е структуриран в увод, три глави, заключение, библиография и приложения. Отделните части са логично обвързани и отговарят на развитата от докторант Анастас Ифандиев рамка за изследване, в която са заложили теоретични, методологически и приложни аспекти във връзка с въпросите на връзката между културното наследство и дигиталните технологии, предпоставите и подходите за дигитализация, както и образователните и туристически ефекти, за които е налице потенциал в тази връзка. Цитирането като цяло е коректно. Представен е отчет, от който е видно, че при направена на университетско ниво проверка с програма iThenticate на фирма Turnitin за установяване на сходство и плагиатство с чужди трудове, индексът на сходство е 3 %. Налична е декларация за оригиналност на текста.

След като се запознах с труда, както и на базата на собствения ми професионален опит, съм убедена, че темата на дисертацията е **актуална**. Кандидатът правилно отбелязва, че изследванията по въпросите на дигитализацията на културното наследство се увеличават, както и че България не бива да отстъпва на тези темове и тенденции. Направеният анализ на две от приеманите за водещи, световни бази данни за научни публикации Scopus и Web of Science, разкрива за автора, нивото на задълбоченост и обхвата на съществуващите публикации.

Обзорното представяне на труда, следва да бъде предшествано от два детайла, които изискват внимание. Анастас Ифандиев изследва културното наследство, в обхвата на понятието, обяснено в чл. 6 от Закона за културното наследство; терминът „дигитализация“ също е поставен в смисъла, определен в Закона за културното наследство като процес на създаване на метаданни и дигитално съдържание за културна ценност, съобразно утвърдени стандарти и формати, с подходящи електронни устройства, с цел тяхната обработка, съхранение и разпространение (ЗКН 2009). Като резултат от работата, са изведени насоки и препоръки за разширяване на дигитализирането на културното наследство в България, за да се превърне то в значим

фактор за привличане на посетители на базата на модерни виртуални преживявания, както и за идентифициране на институциите, които не предлагат, в публичното пространство.

Като предмет на изследване в труда е идентифицирана дигитализацията на скалните светилища от Югозападна България като част от недвижимото материално културно наследство. За **обект на изследване** са определени паметниците на културното наследство, които подлежат на дигитализация и в частност скалните светилища. Постигането им е осигурено чрез съвкупност от действия по изследване развитието на дигиталните технологии за културното наследство, систематизиране на видовете технологии и прилагане на една подходяща технология за дигитализиране на скални светилища. И това е **целта** на труда, която се реализира чрез набор от 8 допълващи се по своя характер задачи. Систематизирани в логическа последователност, те са съотнесени правилно към предмета, с оглед на изведения обект. **Изследователската теза** не е дефинирана, но е заложена **работна хипотеза и териториален обхват и ограничения** на изследването. Предложената **методологическата рамка** от Анастас Ифандиев съответства на спецификата на изследване, като се основава на холистичен подход.

Така изведени, обектът, предметът и изследователската теза, отразяват общата рамка на изследване на дисертационния труд, при все че считам, че разработката би спечелила от по-голяма конкретика на формулировката. Независимо от този коментар, е важно да отбележа, че общият план на авторската концепция в отделните части на дисертацията откроява теоретико-методологическите основи на изследването във връзка с дигитализацията на културното наследство и по-конкретно на скалните светилища, приложено върху такива в Югозападна България.

Глава първа на дисертационния труд проследява развитието на технологиите, приложими при дигитализацията на културното наследство, като се спира на четири алтернативни метода за моделиране на обекти и сцени. Отделено е място на практическия и теоретичен преход от дигитализация към виртуализация, което е обяснява подходите за представяне и преобразуване на информацията за целите на компютърното съхранение и обработване. В този смисъл, авторът изяснява понятийно – терминологичния апарат във връзка с дигиталните технологии в сферата на културата. Спира се върху основните проблеми при дигитализацията на културното наследство, разглежда решенията, ползите и рисковете от приложението на дигиталните технологии в сферата на културното наследство.

Глава втора разглежда етапите на дигитализиране в българските институции за културно-историческото наследство – библиотеки, галерии и музеи. Специален фокус е поставен върху практиките за създаване на триизмерни модели и тяхното представяне, представяне на място или онлайн, за използване на виртуална и добавена реалност за обогатяване на туристическото преживяване, за виртуални разходки за отдалечен туризъм. Не е избегнат и въпроса за проблемите пред дигитализацията на културното наследство в България. Представени са добри практики от българския опит по използване на триизмерни модели и виртуална реалност при социализиране на

културното наследство. В конкретика са разгледани Епископската базилика на Филипопол в гр. Пловдив, Исторически музей Приморско, Археологически музей Сандански, както и приложението за смартфон Hisarya Tour Walk, предлагащо вариант на виртуална разходка за обогатяване на туристическото преживяване в района на града.

Глава трета е специално насочена към скалните светилища от Югозападна България и се занимава с теоретичните и практически аспекти на дигитализацията във връзка с тях. Представена е интерактивна карта на светилищата от Югозападна България и по-конкретно дигитални онлайн карти на светилищата от Рила и Пирин, Западните Родопи, Конявска планина и поречието на Струма. Разгледани са виртуалните разходки като метод за документиране на скални светилища и е описана технология на заснемането им с представянето на специални такива в скални светилища от Западните Родопи. Като важен момент тук трябва да се открие отношението на докторанта към застрашеността на скалните светилища от иманяри и намирането на решенията на този проблем чрез привличането на общественото внимание чрез визуализиране и рекламиране на паметниците.

В заключението, кандидатът представя своите обобщения и изводи във връзка с изследваните проблеми пред дигитализацията на културното наследство и по-специално – на скалните светилища на територията на Югозападна България. На базата на реализирана практическа задача са очертани ползите от създадения визуален продукт - виртуални разходки, чрез които да се постигне документирането, опазването и популяризирането на скалните светилища от Югозападна България. Основният акцент, който подчертава е, че дигиталното документиране е особено важно, най-вече за създаването на база данни, която подпомага опазването културно-историческите паметници и разширява достъпа до тях, както за специалисти в областта на културното наследство, така и за любители на културния туризъм.

Имайки предвид констатациите до тук, приемам, че като структура и съдържание, дисертационния труд следва установения модел на теоретико-методологична конструкция, с обосновка на обекта и предмета на изследване, целта и произтичащите от нейното детайлизиране задачи. Формулирана е работна хипотеза и са изведени параметрите и ограниченията през изследването. Считаю също, че са съобразени спецификите на тематичната насоченост на труда и са спазени основните етапи при извършване на научноизследователска работа. Налице са основания да отбележа, че кандидатът способства за обогатяване на съществуващи знания във връзка с културното наследство, особено що се отнася до неговото популяризиране и едновременно с това – опазване, посредством способите на дигитализацията. Приложният аспект на третата глава се явява израз на опита на Атанас Ифандиев да приложи изведената теоретична конструкция в практиката като реализира ефекти, които биха могли да се обвържат в бъдеще с образователни и рекламни практики по отношение на културното наследство при неговата дигитализация.

Приноси: Дисертационният труд прави впечатление с актуалността на разглежданата проблематика, както и има категорично доказан принос в изведените

предложения за дигитализация на културното наследство, с фокус върху скалните светилища на територията на Югозападна България. Приемам систематизацията, направена от докторант и научен ръководител, при която са изведени 5 приноса, разграничени като научни и научно-приложни. Сред тях, ще открия преди всичко, предложена класификация на дигиталните технологии за културното наследство според предназначението им и мястото на употреба. Намирам я за важна, още повече, че считам, че е в пряка връзка с постигнатото от кандидата по отношение на предложената интерактивна карта на тракийските скални светилища от Югозападна България и създадените виртуални разходки на скални светилища от Западните Родопи. Бих допълнила, че направените обобщения и изведени насоки са също от приложно значение за разширяване на практиките за дигитализация на културното наследство в България.

3. Критични бележки и препоръки

Препоръки към докторанта: Към докторант Анастас Викторов Ифандиев ще отправя две препоръки. Те са от техническо естество и целят преди всичко да провокират вниманието му в посока на бъдеща работа, като не намаляват положителната ми оценка за постигнатите от него изследователски резултати.

Първата ми препоръка се отнася до илюстративните подходи към тематиката, с която кандидата се занимава при своите изследователски търсения. Според мен, темата предполага по-богато визуализиране на резултатите и приложенията им във връзка с културното наследство и дигитализацията на скални светилища, в конкретиката на Югозападна България. *Втората* препоръка се отнася до представянето на отделни аспекти, като например – на стр. 46 и по-надолу в раздел 1.2.2. Системи за дистанционно представяне през Интернет на културно-историческите обекти. Става дума по-конкретно за различните техники за онлайн представяне, които кандидатът разглежда. Те са посочени в текста и са визуализирани в приложенията към труда. При все това, начина по който са изложени, не дава добра представа за тях на четящия, тъй като е преди всичко описателен. Затова и препоръката ми е насочена именно към подхода, който, като автор, Анастас Ифандиев следва да доразвие за контакт с читателите.

4. Заключение:

Обобщавайки позицията си, считам, че представеният за рецензиране дисертационен труд, отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и на Правилника за прилагането му, както и на допълнителните изисквания на вътрешните правила, действащи в ЮЗУ „Неофит Рилски“. По процедурата за публична защита, кандидатът е представил завършен изследователски труд, в който се съдържат научно-приложни приноси по актуална тема, дискутираща въпросите за дигитализацията на културното наследство и неговото опазване, обновяване, изучаване и популяризиране, независимо от контекста и пространствените локализации.

Като имам пред вид, че дисертацията е самостоятелно дело на докторанта, както и обстоятелството, че кандидатът притежава качества, опит и компетентности за

провеждане на самостоятелни научни изследвания и изпълнява минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“, предлагам на Уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително и да вземат решение, с което да се присъди на Анастас Викторов Ифандиев образователната и научната степен ДОКТОР в ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата, докторска програма „Теория и история на културата“.

Становището е предадено на **27.10.2023 г.**

Изготвил становището:

проф. д-р Мария Станкова

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ ·НЕОФИТ РИЛСКИ· БЛАГОЕВГРАД

ACADEMIC OPINION

on the PhD thesis with title "CULTURAL HERITAGE AND DIGITAL TECHNOLOGIES. DIGITALIZATION OF ROCK SANCTURIES FROM SOUTHWESTERN BULGARIA", developed by PhD student Anastas Viktorov Ifandiev, the Department of Cultural Studies, Faculty of Arts of the SWU "Neofit Rilski" – Blagoevgrad

Scientific supervisor: Prof. PhD Vasil Markov

The opinion was prepared by: Maria Zlatkova Stankova, PhD, professor in the field of higher education 3. Social, economic and legal sciences, Professional Field 3.9 Tourism, SWU "Neofit Rilski" – Blagoevgrad

The opinion was prepared in accordance with the Order No. /2023 of the Rector of the SWU "Neofit Rilski" – Blagoevgrad for the approval of a scientific jury.

According to the procedure, a set of materials is provided on an electronic format, containing a dissertation, an abstract of it, a curriculum vitae, a declaration of fulfilment of the Minimum National Requirements, a form for minimum national requirements for the "Doctor" educational and scientific degree, a declaration of originality, a report on the authenticity of the work's text.

1. Summary data for the PhD student and the procedure

Anastas Viktorov Ifandiev is an assistant at the Department of Sociology at the Faculty of Philosophy at SWU "Neofit Rilski". In 2018, he was enrolled as a full-time doctoral student in the Department of Cultural Studies, Faculty of Arts, SWU "Neofit Rilski". He graduated as a "Bachelor" in the Department of "Cultural Studies" in 2005. In the period between 2016 and

2018, he studied in the master's program "Linguistic Aspects of Foreign Language Learning" in the specialty "English Philology", Faculty of Philology of the Southwestern University. Professionally, Anastas Ifandiev is an active researcher who has participated in a number of field and theoretical studies.

According to the procedure for public defence, the PhD candidate Anastas Ifandiev presents a developed dissertation work (PhD thesis) on the topic "CULTURAL HERITAGE AND DIGITAL TECHNOLOGIES. DIGITALIZATION OF ROCK SANCTURIES FROM SOUTHWESTERN BULGARIA" in a volume of 186 pages, of which the main text - 140 pages. The appendices are 2 in number with a volume of 21 pages. The bibliographic apparatus used includes 169 literary sources, of which 46 are in Bulgarian and 123 in a foreign language, as well as 82 online sources. The project is illustrated with 1 table and 3 figures. Based on the conducted research, 3 independent scientific publications and 1 chapter of a book were realized, with 1 scientific article, and 2 scientific reports presented at international scientific forums in the country. According to the procedure, a 28-page abstract was presented, developed in accordance with the requirements for layout and correct reflection of the main emphasis in the dissertation work and its contributions.

2. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in public defence

General presentation of the dissertation work

The dissertation submitted for opinion is structured in an introduction, three chapters, conclusion, bibliography and appendices. The separate parts are logically linked and correspond to the research framework developed by PhD student Anastas Ifandiev, in which theoretical, methodological and applied aspects related to the issues of the relationship between cultural heritage and digital technologies, the premises and approaches to digitization, as well as the educational and tourism effects for which there is potential in this connection. The citation is generally correct. A report is presented, from which it is evident that, when checked at the university level with Turnitin's iThenticate program to establish similarity and plagiarism with foreign works, the index of similarity is 3%. A declaration of originality of the text is available.

After getting acquainted with the work, as well as on the basis of my own professional experience, I am convinced that the topic of the dissertation is relevant. The candidate correctly notes that research on the digitalization of cultural heritage is increasing, and that Bulgaria should not give way to these paces and trends. The analysis of two of the world's leading databases for scientific publications, Scopus and Web of Science, reveals the author, the level of depth and the scope of the existing publications.

The overview presentation of the work should be preceded by two details that require attention. Anastas Ifandiev researches cultural heritage, within the scope of the concept explained in Art. 6 of the Law on Cultural Heritage; the term "digitization" is also placed in the sense defined in the Law on Cultural Heritage as the process of creating metadata and digital content for cultural value, according to established standards and formats, with appropriate electronic devices, for the purpose of their processing, storage and distribution (ZKN 2009). As a result of the work, guidelines and recommendations for expanding the digitization of the cultural heritage in Bulgaria, so that it becomes a significant factor for attracting visitors based

on modern virtual experiences, as well as for identifying the institutions that do not offer, in public space.

Digitization of rock sanctuaries from Southwest Bulgaria as part of immovable material cultural heritage is identified **as a subject of research** in the paper. The cultural heritage monuments that are subject to digitization and, in particular, the rock sanctuaries have been identified as the object of research. Their achievement is ensured through a set of actions on researching the development of digital technologies for cultural heritage, systematizing the types of technologies and applying an appropriate technology for digitizing rock sanctuaries. And this is the **purpose** of the work, which is realized through a set of 8 complementary tasks. Systematized in a logical sequence, they are correctly related to the subject, with a view to the derived object. **The research thesis** is not defined, but **a working hypothesis and territorial scope and limitations** of the research are set. **The methodological framework** proposed by Anastas Ifandiev corresponds to the specifics of the study, being based on a holistic approach.

Thus derived, the object, the subject and the research thesis reflect the general research framework of the dissertation work, although I believe that the development would benefit from greater specificity of wording. Regardless of this comment, it is important to note that the general plan of the author's concept in the separate parts of the dissertation highlights the theoretical-methodological foundations of the research in relation to the digitalization of cultural heritage and more specifically of the rock sanctuaries applied to them in Southwestern Bulgaria.

Chapter one of the dissertation traces the development of technologies applicable to the digitization of cultural heritage, focusing on four alternative methods for modeling objects and scenes. A place is devoted to the practical and theoretical transition from digitization to virtualization, which explains the approaches to representation and transformation of information for the purposes of computer storage and processing. In this sense, the author clarifies the conceptual - terminological apparatus in relation to digital technologies in the sphere of culture. It focuses on the main problems in the digitization of cultural heritage, examines the solutions, benefits and risks of the application of digital technologies in the field of cultural heritage.

Chapter two examines the stages of digitization in the Bulgarian cultural and historical heritage institutions - libraries, galleries and museums. A special focus is placed on practices for creating three-dimensional models and their presentation, on-site or online, for using virtual and augmented reality to enrich the tourist experience, for virtual tours for remote tourism. The question of the problems facing the digitization of cultural heritage in Bulgaria cannot be avoided either. Good practices from the Bulgarian experience in using three-dimensional models and virtual reality in the socialization of cultural heritage are presented. In particular, the Episcopal Basilica of Philipopol in the city of Plovdiv, the Primorsko Historical Museum, the Sandanski Archaeological Museum, as well as the Hisarya Tour Walk smartphone application, offering a virtual walk option to enrich the tourist experience in the city area, are examined.

Chapter three is specifically aimed at rock sanctuaries from South-West Bulgaria and deals with the theoretical and practical aspects of digitization in relation to them. An interactive map of the sanctuaries of Southwestern Bulgaria and, more specifically, digital online maps of the sanctuaries of Rila and Pirin, the Western Rhodopes, the Konyavska mountain and the

Struma river basin are presented. Virtual walks as a method of documenting rock sanctuaries are discussed and their filming technology is described with the presentation of special ones in rock sanctuaries of the Western Rhodopes. As an important point here, the attitude of the doctoral student towards the threat of rock sanctuaries by treasure hunters and finding solutions to this problem by attracting public attention by visualizing and advertising the monuments should be highlighted.

In the **conclusion**, the PhD candidate presents his summaries and conclusions in relation to the researched problems before the digitization of the cultural heritage and in particular - the rock sanctuaries on the territory of Southwestern Bulgaria. On the basis of a realized practical task, the benefits of the created visual product - virtual walks, through which to achieve the documentation, protection and popularization of the rock sanctuaries of Southwestern Bulgaria, are outlined. The main emphasis he emphasizes on is that digital documentation is particularly important, especially for the creation of a database that supports the preservation of cultural and historical monuments and expands access to them, both for specialists in the field of cultural heritage and for lovers of cultural tourism.

Bearing in mind the findings up to this point, I accept that, in terms of structure and content, the dissertation follows the established model of theoretical-methodological construction, with justification of the object and subject of research, the purpose and the tasks resulting from its detailing. A working hypothesis is formulated and the parameters and limitations of the study are derived. I also believe that the specifics of the thematic orientation of the work have been taken into account and the main stages in carrying out research work have been observed. There are reasons to note that the candidate contributes to the enrichment of existing knowledge in relation to cultural heritage, especially as regards its popularization and at the same time - preservation, through the means of digitalization. The applied aspect of the third chapter is an expression of Atanas Ifandiev's attempt to apply the derived theoretical construction in practice by realizing effects that could be linked in the future with educational and advertising practices regarding the cultural heritage in its digitalization.

Contributions: The dissertation makes an impression with the topicality of the issues under consideration, as well as having a categorically proven contribution in the presented proposals for digitalization of the cultural heritage, with a focus on the rock sanctuaries on the territory of Southwestern Bulgaria. I accept the systematization made by a doctoral student and a research supervisor, in which 5 contributions, distinguished as scientific and scientific-applied, are presented. Among them, I will highlight, first of all, a proposed classification of digital technologies for cultural heritage according to their purpose and place of use. I find it important, especially since I believe it is directly related to what the applicant has achieved in terms of the proposed interactive map of the Thracian rock sanctuaries of Southwest Bulgaria and the created virtual walks of the rock sanctuaries of the Western Rhodopes. I would add that the generalizations made and the guidelines presented are also of applied importance for the expansion of practices for digitalization of cultural heritage in Bulgaria.

3. Critical remarks and recommendations

Recommendations to the doctoral student: I will make two recommendations to the doctoral student Anastas Viktorov Ifandiev. They are of a technical nature and aim above all to

provoke his attention in the direction of future work, without diminishing my positive assessment of his research results.

My first recommendation concerns illustrative approaches to the subject matter the PhD candidate is dealing with in their research pursuits. In my opinion, the topic implies a richer visualization of the results and their applications in relation to cultural heritage and the digitization of rock sanctuaries, in the specifics of Southwest Bulgaria. The second recommendation concerns the presentation of individual aspects, such as on page 46 and below in section 1.2.2. Systems for remote presentation of cultural and historical sites via the Internet. It is more specifically about the various online presentation techniques that the candidate is considering. They are indicated in the text and visualized in the appendices to the work. However, the way they are presented does not give the reader a good idea of them, as it is primarily descriptive. That is why my recommendation is directed precisely at the approach that, as an author, Anastas Ifandiev should further develop for contact with readers.

4. Conclusion:

Summarizing my position, I believe that the dissertation submitted for review meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation, as well as the additional requirements of the internal rules in force at the SWU "Neofit Rilski". Under the public defence procedure, the PhD candidate has submitted a completed research work, containing scientific and applied contributions on a current topic discussing the issues of digitalization of cultural heritage and its preservation, renewal, study and promotion, regardless of context and spatial localizations.

Bearing in mind that the dissertation is an independent work of the doctoral student, as well as the fact that the PhD candidate possesses the qualities, experience and competences to conduct independent scientific research and fulfils the minimum national requirements for obtaining the ONS "doctor", I offer the Dear members of the Scientific jury to vote positively and make a decision to award Anastas Viktorov Ifandiev the educational and scientific degree DOCTOR in Professional Field 3.1 Sociology, Anthropology and Cultural Sciences, Doctoral Program "Theory and History of Culture".

The opinion was submitted on: **October, 27, 2023**

Prepared the opinion:

Prof. Dr. Mariya Stankova